

Láng Imre kiváló orvos

A Sebészeti Klinika folyosóján is a klinikák jellegzetes illata ül. A klinika földszinti folyosóján a könyvtár ajtaját előttében a környezetben fűrészen ható üde és tompa színekverékű festmények függenek a falon. A könyvtár melletti ajtón zölden csillog egy tenyérnyi üvegplak, alatta a név. Bent az ajtó mögött is — agymetszetek, szövetrostok mellett — a kintiekhez hasonló képek, körben a falon. Buda völgyeinek villós, hűvös zödjé, a Márosorkotát vidáló, füledt nyári forrósága, a pécsi utcák harmóniája, egy-egy külföldi város idegen hangulata, a Mississippi sötét kanyargói a képeibe lelkeztetett művész kezeiről tanúskodnak.

Pedig a képek alkotója nem festő. Nem is banár. Orvos. Agyszécs. A II. számú Sebészeti Klinika igazgatója: Láng Imre egyetemi tanár, „kiváló orvos”.

Hallgatói azt mondják róla: „Csodálatos ember.” Munkatársai és a hivatalos szervek képviselői ezt mondják: „Kiváló, értékes ember.”

Ő maga ennnyit mond magáról: „Egyszerű... ember.” — s nevetéssel hozzátéti: „Szerencsés ember.”

Mert tudja, az élethez szerencse kell — kezdi hévvel magyarázni. — Hol lennék én ma, ha nem lenne szerencsém? Az első világháborúban kint voltam egy tűzrezdével a Pivénél. Egyik nap hazaküldtek szabadságra, másnap az egész egységet lámdósháza küldték, — egy sem maradt közülük élve. Ha engem nem engednek el, én is leúsztam volna a Pivén.

Hát igen, szinte mondaná rá az ember: ritka szerencse.

Pedig a „szerencse” mellett egyebet is bőven találhatunk a professzor életének mozgatói között.

Több, mint 30 éve kezdte el látogatni az egyetemet, s az egykori évek emléke futi át ma is minden szaván, ha hallgatóihoz szól.

— Jöjjen majd a szobámba! — szól a hallgatóra, aki nem készül fel a vizsgára, s benn a szobában: — Hát így tanult te, mond? Tudod, hogy tanulunk mi? — és a fiatal szemek mélyén fellobog az emlékezés szenvedélyének lángja.

Mindig jelesen vizsgázott Láng Imre, az elemiül az egyetem. Ott is — egészen a kórboncolás szigorlatig.

— Öröklék az volt benne — mondja, — nekem tudni kell! Nekem nincs protekcióm, nekem nincs semmi más támaszom, csak a tudásom. Rögeszmém volt, hogy csak akkor kapok állást, ha mindig jelesre vizsgázom mintaként.

Könyvespolcán még ma is ott van az a két barnabőrű könyv, amelyikből kórboncolásra készült. A két könyv neki nem volt elég, s két másik könyv megtanult kivonatalát milliméteres, apró gyöngybetűkkel beírta a tankönyv margójára, képei közé, a vonatkozó részek mellé. Éjszakákon át ült a gyertynájú lámpa mellett és írt, írt fáradhatatlanul. Megtanulta és mikor elment vizsgázni, kiderült, hogy a professzora szabadságon van, más vizsgázót, Először el akarta halasztani a vizsgát.

— Bolond vagy! — mondták neki a fiúk. — Mindenkinél jobban tudod az anyagot és nem mersz nekimegyi!

És ő nekiment a vizsgának. Mondta az anyagot görögös erőlködéssel, de az idegen professzor egyszer közbevágott:

— Mi az, maga jelest akar?

— Igen... Jelest szeretnék.

— Ahá... jelest! — Na lássuk csak! — És kérdezett, kérdezett vég nélkül. Örökléküknök őrege már az idők múlását, verejték borította egész testét. Végül nem bírta tovább és kitört belőle:

— Hát akkor írja be az elégtelent!

— Elégtelent? — Mista fel a szemöldökét a professzor. — Na azt nem. Annál jobban ment. Mondjuk elégséges. És visszaszállt az indexet.

Összeomlott a világ!

— Pedig higgye el, hamar rájöttem, hogy hiús kell legyen neki. Az az elégséges megtörte a rettegést. És akkor kezdtem igazán tanulni. Nem a jelesért többé — a tudásért.

— Pedig rejtelték előlünk tudásukat a professzorok. Vastag köteteket kellett magunkat áldoznunk, német, angol nyelvű munkák, tucatjain, míg valaminek jutottunk. És közben állandóan kiütköztek néha, néha közülnk. Arra is ment az egész: szelektálni, hogy kevés versenytárs maradjon, aki ugyanazért a kenyerért nyúl, amelyiket tanára eszik.

A fiatal éveiben érdeklődéssel fordult az angol nyelv felé. S később a pécsi klinikáról — ahová ke-

rült dolgozni — javaslatot kérték a Rockefeller-ösztöndíj elnyerésére méltó hallgatóra, szerényen megjegyezte a töprengő professzornak: — Én tudok angolul.

Egy évig volt Amerikában, a világ akkor még legválságosabb egyetemén, a Harvard egyetemen, Bostonban.

Ilhón persze nem várta tanszéke. Hallani sem akartak arról, hogy az agyszécséje különválással az általános sebészettől. És miután 16 évig dolgozott a pécsi klinikán, 1941-ben „jutalmul” helyezték sebészprofesszornak Hódmezővásárhelyre. Se éjjele, se nappala nem volt, s mivel Eadrey Béla úr, a város polgármestere négy éven keresztül „elfelejtette” fölmenteni a katonai szolgálat alól, 1944-ben behívták katonának Budán, a János-kórház pincéjében érte meg a felszabadulást, mint polgári munkaszolgálatos.

Az első közlekedési eszközzel Váradra ment. A családjával egy év múlva találkozott csak.

Most azután megvalósult a régi álom. Agyszécs lehetett.

Itt kapott munkájától külön jutalmat: a Népköztársasági Érdem-

érmét, s nem soká utána rábízták a szegedi II. számú Sebészeti Klinika megszervezését. Délőlt két agyműtét Váradra, felülépésben az állomásig, út vonaton Szegedre, közben felkászálni az előadásra, két előadás előadását délután és este hazá. — Ez volt a napi programja nemeyéss egy évig. Láng Imre 53 éves fejjel nevetett a dolgon: — ez biztosan világrekord. Nyet aligha eszindt még valaki. Mégis csak jó volt az a fiataloknál futballozás.

A társadalom azokat avatja „szerencsés emberekké”, akik a leggyeserűbbek, akik sokat küzdenek a népet, akiknek álmattalan éjszakáik, soha véget nem érő gondjaik, mélyny: ezik és észre közzörülük a jellemüket. Ma már egyre több a szerencsés ember. Mindennapi lett a szerencse, minden egyszerű, fáradhatatlan ember sorának részévé vált. A „kiváló” megüsztelő címet pedig a nép adományozza nekik megbecsülésként, megérdemelt jutalomként.

A láncoktatók balettiskolájának vizsgaelőadása

Június 29-én tartotta a Csongrádmegegyei Táncoktatók Munkaközösségének Balettiskolája vizsgaelőadását a szegedi Nemzeti Színházban. A vizsgán résztvevő növendékek szép száma és értékes teljesítményei önmagában azt mutatták, hogy meggyőzően közeledik a táncművelés iránti érdeklődés. Noha az iskola működésének ez az első éve és még csak a kezdetet jelenti, minden remény megvan arra, hogy ez az érdeklődés a jövőben kiszélesedik, egyre átfogóbbá válik és egyre nagyobb eredményeket hoz.

Az előadás első részében a növendékek Vaganova klasszikus balettjének, a realista alapon álló szovjet balettművészet ez alapvető iskolájának első évi anyagából mutattak be gyakorlatokat. A gyakorlatok, főleg a középpontok, fejezelmélet, pontos kivitelezése, az oktatási alaps, lelkiismeretes munkájára vall. Igen szép teljesítményt produkáltak a gyerekek az akrobatika terén is, közülük néhány önálló produkciót is mutattak be. — műsorban szereplő kisebb tánckompozíciók, csoporttáncok és magánzámok a gyermekek tudásához, korához, egyéniségéhez alkalmazkodtak s jól kifejezték a gyermeki lelkivilág kedves pajkos játékoságát. Igen jóslakult szám volt ebből a szempontból a 4—5 éves növendékek

tirolai tánc, a Mesél a bécsi erdőkerítő, kedves, friss, jó humorral előadott matróztánc. Néhány növendék komoly színészi képességet, igazi művészi beleérzést árult el, így például a cirkuszi súlyemelő és a komoly teljesítményt nyújtó három kis akrobata szellemes, könnyed tánc. A műsorban szereplő magyar és orosz népi táncoktól kezdve a szovjet táncokig, a gyermekek egy-egy részének nagyon megfelelő játékosságot, könnyedséget. — A műsor színvonalának és sikerének emeléséhez hozzájárultak a nagy gondot és művészi ízléssel megtervezett jelmezek is.

A vizsga az iskola egyéves munkájának jó eredményeiről tett tanúságot. Az eredményeket azonban még fokozni lehetne, ha az iskola megfelelőbb technikai körülmények között működhetne s a zavaró mellékhatások kikapcsolásával az oktatónak módja lenne nagyobb gondot fordítani egyes részletek gondosabb kisizolására. A Városi Tanács Oktatási osztálya minden támogatást szándékozik megadni az iskolának, hogy megkezdett szép útján eredményesen haladjon tovább s ezzel is hozzájáruljon egyre szélesebb és mélyülő táncokultúránk további kibontakozásához.

HALÁSZ ELŐD

Zürzavaros éjszaka

A film szegedi bemutatója elé

A XIX. század nagy román írója Caragiale, a román dráma és novellairódalom klasszikusa. Vigjátékai az uralkodó osztályok aljasságát veszi célba.

A »Zürzavaros éjszaka« című színdarabja a múlt századbeli román polgárság rothadt életét gúnyolja, egy kereskedőcsalád történetének ferde tükrében. A történet fedi a címet. De vajon kik csinalják a zürzavart, méghozzá éjszaka?

Talán Dumitrache, a dölyfös, nagyhangú kereskedő, aki minden indok nélkül veri szolgáját és állandó rettegetben tartja házanépét?

Ó a kisváros polgároiról egyik nevezetes figurája. Híven örökölök háza »familiáris« becsületén, miközben fiatal, kacér felesége nem egészen eme becsület érdekében munkálkodik. Megcsalja férjét segédjével, Chiriac-al, akiben a boldondá tett Dumitrache vakon bíz.

Itt van az unatkozó Zita, Dumitrache húga. Szerelme Revant, a városka vékonydongájú fűzfapótlója, aki Zitát ársza el ömlengő verseivel.

Az igazi zürzavar a tatarozónak

Üzembehelyezték az Uszty-Kamenogorszki vízierőművet

A napokban üzembehelyezték a délszibériai Irtyisz folyó mentén épített uszty-Kamenogorszki vízierőművet, az ötödik öt éves terv egyik nagy építkezését, melynek üzembehelyezését a XIX. pártkongresszusnak az ötödik öt éves tervvel valókozó irányelvei írják elő. Ez a vízierőmű igen nagy szerepet játszik Kelet-Kazahsztán tervezett iparosításában és természeti kincseinek kiaknázásában. Villamosenergiaával látja el az ipari vállalatokat és építkezéseket, a bányákat, a közlekedést és a gyorsan fejlődő könnyű- és élelmiszeripart. Az uszty-Kamenogorszki vízierőmű megalkotása újabb győzelem a Szovjetunió villamosításában. Az Irtyisz-folyó nagyerejű vize már forgatja a hidroturbinák kerék-

lapátjait és áram halad keresztül a magasfeszültségű vezetékeken.

A vízierőműtől nem messze léte. sül a építők városa: Abiaka. Itt több, mint ezer kétemeletes, soklakásos kőházat építettek, iskolákat emeltek. Az iskolákban több, mint kétezer gyermek tanul. A városban két klub, több könyvtár, kultúr- és üdülők és sporttelep működik.

Az uszty-Kamenogorszki vízierőmű építése során ósken kifejezésre jutott a népek lenini-sztálini barátságának nagy ereje. Az irtízi erőművet a Szovjetunió valamennyi testvéri népének segítségével építették fel. Vállvetve dolgoztak egymás mellett a kazahok, oroszok, úzbégek, ukránok és grúzok.

Sztrájkolnak az olasz munkások

Róma (MTI) A Venezia megyében lévő Porto Marghera 16 ezer ipari munkása kedden délután három órától üzemzárásig általános sztrájkot tartott. A sztrájkoló munkások ezzel a megnyilatkozással tiltakoznak a gyártulajdonosok

diktatúrája ellen. A sztrájk kitörésének közvetlen oka a Porto-margherai ILVA-üzem igazgatóságának az a provokációs intézkedése volt, amelynek értelmében elbocsátották az üzemi bizottság hét tagját.

LÁNYOK

(Elbeszélés)

rakozottan nézte a mélykék eget, majd megint a vizet. Na, azért nem érzelt gőst s csak dicséretet, hogy szereti a természet szépségeit.

— Mit csinálók? — húzta meg vállát és felvonta szemöldökét. — Semmi különös, keresetemből vettem magamnak ezt is, azt is.

— Hát én is dolgozom — lobbant a kényesszeme — s mégis vacakokban járok. Vacakokban — idegesen, szinte énekelte ezt és eltűnve így gúnyolta magát.

— Könnyű neked — fészkelődött helyén — s arcán az indulat rózsája gyúlt.

Kati nyugodtan, derűsen nézte és arra gondolt: »micsoda hisztériás vénasszony lesz ebből a Bözskeből, ha már ilyen. Mit tegyek? Hagyjam az egész ruhakérdést és tereljem másra a szót? Ej, a teremlést, elmondom a véleményem.

— Böbi — szólott becézve, kedveskedve —, pirinyót te magad is hibás vagy azért, amiért nem úgy öltözködsz, ahogyan szeretnél.

Több sem kellett Bözske. Toppantott lábával, beletűrt lenszőke hajába és ideges-mérgesen ugrottak szavai:

— Bolond vagy te? Hát láttál már olyan embert, aki nem öltözködne, ha tehetné? — Más itt a baj — kötekedett —, drágaság van és ezt végre megmondták az országgyűlésben is, Na!

Igen! Ehhez mit — szóltsz, hagy hallom!? — és várokozásteljes arcot vágott. Arra is gondolt, zavarba hozta Katit és majd jót kacag rajta.

Kati arca komollyá vált, nem hátrált meg. Hovisne! Pedig számított arra, hogy további beszéde Bözskeből idegeskedést, kirohanást fakaszt.

Nyugodtan megfogta Bözske kezét és szíves szóval azt mondta:

— Böbikém, hát csakugyan magasak az árak. Elhiszem, hogy mostanában neked sem igen futotta új ruhákra, cipőkre.

Az utóbbi időben én is alig vettem valamit. Pedig tudod ugye, hogy én havonta úgy 1100 forintot keresek... a te kereseted meg 750 forint körül van és...

— Beszélj csak! Beszélj! — mordult dühösködve Bözske, megszakítva Kati szavait. Belülről örült, hogy a drágasággal rajtafogta. De vajjon mit akart még? Talán csak nem oktatni?

— ...és azért te is tudnál annyit keresni, mint én — próbálta elhessegetni a vihart csendes beszédével —, mert igaz, lehetett volna több pénzed, ha igyekszel s nem motyogsz annyit a munkádban. Persze igazad van, a drágaság az való...

— Bözsikém, ha azt akarod, hogy minden olcsóbb

legyen, akkor dolgozz te is tisztességesebben. Olcsó ár mellett, több pénzből, jut erre is, arra is.

Bözske arca pirosra gyúlt, szinte lángolt. Dühös volt. Hiúságát, önértékét is sértették a szavak. Kibújt a szög a zsákból: egrecérozák.

Oldalba könyökölte Katit és pergő nyelvvél hangoskodott.

— Na és, mi közöd hozzá! Fogd be a szád — robbantotta ki belőle hirtelen természete.

— Én csak jót akarok neked!

— Ne jókodd, törődj magaddal és kész — vágta oda a szavakat.

Kati sem földreszállt anygál, ha általában nyugodt is. Bözske metsző, gorombahangja izgatta.

— Beszélj rendesen — ripakodott Bözske.

— Úgy beszélék, ahogy akarok! Nem érdekel az nyelvtan nem gondolkodva és dülva-fülva elrohant. Otthagytá Katit, aki odamondta neki: »dilissem nem tárgyalok«.

Este nem keveset tüpergett Böske mindazon, ami ő és Kati között történt. Amikor haragjai elváltak egymástól, bizony úgy volt vele: ahol lehet, ott árt Katinak, majd ő megmutatja neki.

Aztán mire megvirradt, akár a tavalyi hó, úgy elillant indulata, haragja. »Elvégre barátnők vagyunk vagy mi a szósz — gon-

dolta — és Kati csakugyan nem akart rosszat, Igaza volt«.

Reggel háromnegyed hatkor Bözske ott állt gépje mellett. Szemével kutatta Katit, vajjon mit csinál?

Amikor az gépe mellől feléje tekintett, gyorsan elkapta fejét, hogy ezzel mutassa: nem törődöm veled. Így adták a haragost.

Egyik sem akart engedni. Bözske arra várt, majd Kati megszólította, Kati arra, hogy Bözske megy hozzá.

Telt az idő, csattogtak a vetélők. Kati szakértő szemmel figyelte Bözske: »Másképp mozog, ügyel. Ha így halad, felül lesz a százszázalékon. Igaz is, jó lenne odamenni hozzá s megmutatni a munkamódszerem, hisz' ez kötelessége is egy sztahanovistának«.

Csak azért is énekel: »Fel torreador, öld meg a bikát...« Bözske azon tépelődött, hogyan állhatna szóba Katival? Megvan! Tegnap Katónál maradt a fésűje.

Hirtelen elhatározással indult.

— Kató, a fésűm... — kezdte gyengéden, mintha misem történt volna közöttük.

— Bözske... — válaszolt kedvesen amaz.

Összenevettek, vidultak, Rege Sándor